

Bilag: Beskrivelse med bemærkninger til de lokale forhold omkring Stege Nor.

- De Søndre Byer ligger i et traditionelt landbrugsområde hvor der gennem generationer er drevet landbrug omkring Stege Nor, med den derved følgende påvirkning af vandkvaliteten i Noret. Denne påvirkning er øget i takt med at landbruget har ændret sig til industrielt landbrug med svinefarme, som bliver større og større. Denne påvirkning kan læses af naturstyrelsen eget Notat om ændringer i forslag til vandplaner (2010-2015) side 7 om naturstyrelsen bemærkninger: Særligt høringssvar om det faglige grundlag-kvælstof *"For kystvande vurderes hovedårsagen at være for stor tilførsel af kvælstof. Landbrugets udledninger udgør hovedparten af den landbaserede kvælstoftilførsel til kystvande"*.
- Stege Nor er i lovforslaget beskrevet under afsnittet om kystvande, medens det i Naturstyrelsens notat er placeret under afsnittet søer. Under en tidligere dialog med Naturstyrelsen har vi fået oplyst at Stege Nor i deres optik er at beregne som en sø, når det gælder det private spildevandsrens. Men er et Nor, når det gælder landbrugets udledning af Kvælstof, gødning, gylle (som bl.a. indeholder zink, kobber, medicinrester), sprøjtemidler samt slam fra rensningsanlæg som bl.a. indeholder tungmetaller og plastikrester). Hvilket bl.a. kan ses i lyset af, at der ikke er stillet krav om randzoner og bræmmer langs med Norets kyststrækning. Senere har Naturstyrelsen i en skrivelse til os, beskrevet Noret som et marint område, men med sømæssigt karakter?
- Kravet er at det private spildevand bl.a. skal renses for fosfor. Men hvor kommer det fra? Er det tidligere tiders synder der skal renses for? Det er spørgsmål som kræver svar. Vi har bedt Naturstyrelsen om undersøgelsesresultater fra 2006 til 2014, men har ikke fået dem fremlagt. Disse undersøgelser er vigtige i spørgsmålet om hvem der eventuel skal rense. Vi har haft en lille rundspørgen blandt beboerne der viser, at der så at sige ikke i dagens husholdning bliver anvendt vaske – og husholdningsmidler som indeholder fosfor. Hertil skal lægges at industrien selv er begyndt at producere produkter uden indhold af fosfor.
- Der er ikke i hverken lovforslaget (eller i Naturstyrelsens notat) beskrevet hvor de stoffer kommer fra – og hvem der udleder dem, som gør at Noret bliver beskrevet "i økologisk dårlig tilstand". Ud over at pege på den private påvirkning, er der ikke beskrevet, og taget højde for påvirkning fra specielt landbruget. Heller ikke påvirkning af gennemstrømningen fra det åbne hav hvor bl.a. Stege rensningsanlæg har udløb til Stege bugt, hvor u renses

spildevand løber videre med strømmen ind i Stege Nor. Vi har tidligere fået oplyst at det sker omkring 10/12 gange om året (afhængig af regnmængde). Heller ikke påvirkning af overfladevand fra byerne Stege og Lendemarke som udledes til Noret er beskrevet, og der mangler også en beregning af den luftbårne påvirkning. Så grundlæggende må vi påpege, at der dels mangler en ordentlig dokumentation af hvem der er "synderen" i Norets "dårlige økologiske tilstand". Og dels mangler der en ordentlig analyse af, hvor meget miljø vi får for pengene – når det endelige resultat skal gøres op?

- Er det rimeligt, at stille krav om, at "en lille håndfuld" beboere alene skal rense deres spildevand medens alle andre der er involveret i Norets tilstand, bare ufortrødent kan fortsætte deres påvirkning af vandkvaliteten i Noret? Samtidig vil en ordentlig analyse dels vise at Norets tilstand sandsynligt stammer fra "fortidens syndere" og dels vise, at der er sket forbedringer af vandkvaliteten de sidste 10 år! Vi syntes det er et urimeligt krav, som for beboerne omkring Noret vil betyde en samlet udgift på omkring 10 til 20 millioner.
- Demografien og geografien indeholder bl.a. fortællingen om mængden af den spildevand som udledes fra de enkelte husholdninger. Ejendommene i området består af huse med helårsbeboelse, huse som sælges uden bopælspligt (flexbolig) og sommerhuse. Beboergruppen består i stor udstrækning af mennesker i og omkring pensionsalderen, hvoraf ca. 1/3 del kun bor her en lille del af året. Det betyder bl.a. at der ikke bruges så meget vand (omkring 50/60 kubikmeter pr. husstand om året). Heraf en del som ikke udledes (havevanding, drikkevand m.v.). Meget af spildevandet løber til en septiktank eller lign. som i snit bliver tømt 2 gange om året. Hertil kommer at boligerne ligger spredt i det åbne land, hvilket betyder at spildevandet ofte løber fra et par hundrede meter til flere kilometer i markdræn, hvor det forsvinder undervejs, så det er begrænset hvor meget af spildevandet der når frem til udløbet i Stege Nor, hvis der overhoved kommer noget! Her er dokumentationen også mangelfuld.
- Demografien siger også, at vi lever i et udkantsområde (som mange kalder det) hvor der er lave huspriser, ingen friværdis (teknisk insolvent) og små indkomster, som gør det svært (for ikke at sige umuligt) at låne på rimelige betingelser. Specielt når man ved, at banker og kreditforeninger stiller krav om fast arbejdsindtægt, friværdis i huset, samt at huset skal kunne sælges indenfor 6 måneder. På de parametre vil der være mange som ikke kan betale de omkring 100.000 kr. det vil koste at fastholde kravet om, at det er beboerne der skal betale for, at Stege Nor måske får en "bedre økologisk tilstand".

Det er bl.a. disse lokale forhold og betragtninger, vi mener man skal inddrage i analysen og den politiske beslutning vedrørende renskrav til beboere i det åbne land.